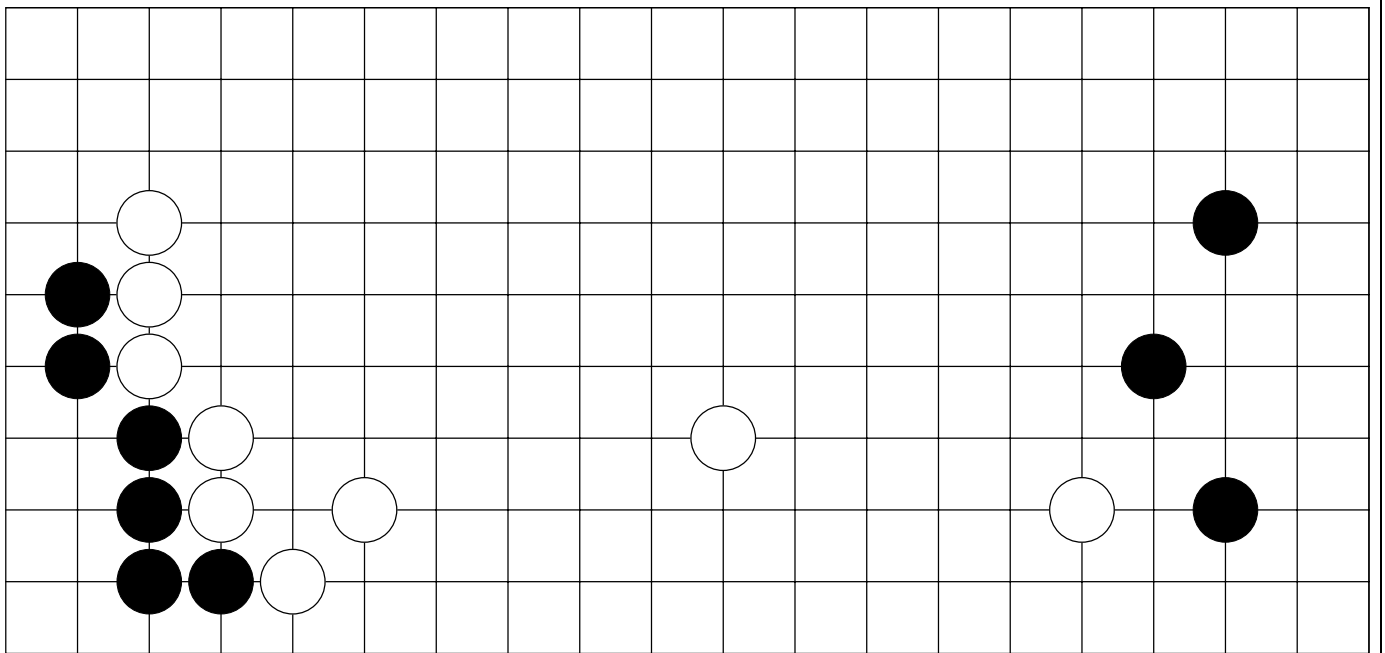

Goistický slovníček

GO knihovnička č. 5

Tato brožurka by měla sloužit všem, kteří se chtějí vzdělávat četbou literatury, ale nemají potřebné jazykové schopnosti. Snažil jsem se zařadit termíny, které se vyskytují často. Pro čtení goistické „beletrie“ je třeba větších znalostí. Se slovní zásobou zde uvedenou by neměl být problém řešit úlohy života a smrti, a i další vyskytující se například v knihách Graded Go Problems for Beginners.

Příručka rozhodně není úplná, ani uzavřená. Budu velmi vděčný za případné podnětné připomínky a doplnění. Je dobrým zvykem poděkovat panu Donaldu Knuthovi za sázecí systém $\text{\TeX}$, ve kterém bylo toto dílko napsáno.

Slávek Zmek, Brno 2000

Slávek Zmek 2000

Sazba Slávek Zmek programem $\text{\TeX}$

GO klub Brno 2002 (<http://www.czech-go.net/clubs/brno>)

Určeno pro vnitřní potřebu

I. Anglicko-český slovník

above – nad, nahoře;	destroy – zničit;
advantage – výhoda;	die – zemřít;
alive – živý;	diference – rozdíl;
all – všechno, všechny;	difficult – obtížný, těžký;
allow – dovolit, umožnit;	direct – přímý;
almost – skoro, téměř;	direction – směr; <i>right</i> ~ správný směr;
answer – odpověď;	disadvantage – nevýhoda;
area – oblast, území;	double – dvojitý;
arose – vzniknout;	easy – snadný, snadno;
attachment – příložený;	enable – dovolit, umožnit;
attack – útočit, útok;	enclosure – závora; <i>corner</i> ~ rohová závora;
avalanche – lavina;	endgame – koncová hra;
bad – špatný; ~ <i>shape</i> tvar;	enough – dostatek;
basic – základní;	escape – útěk, utíkat;
battle – bitva;	establish – vytvořit, provést;
begin – začít, zahájit;	example – příklad;
below – vespod, dole;	exchange – výměna;
best – nejlepší, nejlépe; ~ <i>way</i> nejlepší způsob	expand – expandovat, rozšiřovat;
big – velký; ~ <i>move</i> velký tah	extend – rozšířit;
black – černý; ~ <i>to play</i> černý na tahu;	extension – rozšíření;
block – blokovat, bránit;	eye – oko;
board – deska;	fail – chybovat;
bottom – dole, vespod, naspodu; ~ <i>side</i> spodní strana;	failure – chyba;
capture – zajmout;	false – chybný, špatný; ~ <i>eye</i> falešné oko;
case – případ;	fight – boj;
catch – chytit;	fill – vyplňovat;
centre – střed;	follow – následovat;
choise – volba, možnost, výběr;	forcing – nátlakový;
combat – bitva, boj;	fundamental – základní;
common – obvyklý, obyčejný;	game – hra, partie;
compensate – kompenzovat, vyrovnat;	give – dát;
connect – spojit;	good – dobrý, dobře; ~ <i>move</i> dobrý tah;
connection – spojení;	group – skupina;
consider – považovat;	heavy – těžkopádný;
corner – roh;	help – pomoc, pomoci;
correct – správný;	hopeless – beznadějný;
correctly – správně;	important – důležitý;
count – počítat;	impossible – nemožný;
cut – stříh, stříhat; <i>cross-cut</i> křížový stříh;	inferior – méně správné, podřadné, vedlejší;
danger – nebezpečí;	influence – vliv;
dead – mrtvý; ~ <i>group</i> mrtvá skupina; ~ <i>stone</i> mrtvý kámen	inside – uvnitř;
death – smrt;	invade – provést invazi;
defect – slabé místo, chyba;	isolate – izolovat;
defend – bránit;	joint – spojení;
depend – záviset;	jump – skok;
descend – sestoupit;	key – klíč; ~ <i>point</i> klíčový bod;
	kill – zabít, umrtvit;
	ladder – <i>gois.</i> schody;

large – velký;
leave – nechat, opustit;
left – vlevo, levý, zbývající;
liberty – svoboda;
life – život;
link up – podpojení, spojení;
little – málo, malý;
live – žít; ~ *in seki* žít v seki;
lone – osamělý, opuštěný, samotný;
lose – ztratit;
loss – ztráta;
make – vytvořit, udělat;
marked – označený;
move – tah;
natural – přirozený;
necessary – nutné;
net – síť, hnízdo;
often – často;
omit – vynechat;
open – otevřít, otevřený;
opening – zahájení;
opponent – soupeř, protihráč;
opportunity – příležitost;
overplay – nesprávná hra;
outside – vnější, venkovní;
permit – dovolit;
pincer – sevření;
placement – umístění;
play – hrát, táhnout;
point – bod;
position – postavení, pozice;
possible – možný, možné;
possibility – možnost;
preceding – předchozí;
pressure – tlak, tlačit;
prevent – bránit;
probe – zkouška;
profit – zisk;
proof – důkaz;
race – závod; *capturing* ~ závod o zajmutí;
reason – důvod;
reduce – redukovat, zmenšit;
reply – odpovědět;
rescue – zachránit;
resign – vzdát;
respond – odpovědět;
response – odpověď;
result – výsledek;
retake – vzít zpět;
right – pravý, napravo; ~ *side* pravá strana; ~ *side move* tah na pravou stranu;
room – prostor;
run – utíkat; ~ *away* pryč
sacrifice – obětovat;
safe – jistý, bezpečný;
save – zachránit;
secure – zabezpečit;
separate – oddělit;
sequence – sekvence, posloupnost;
shape – tvar, forma; *bad* ~ špatná forma;
shortage – nedostatek; ~ *of liberties* nedostatek svobod;
side – strana;
similar – podobný, podobně;
simple – jednoduchý;
single – jeden, osamocený; ~ *stone* samotný kámen;
slow – pomalý;
small – malý;
snapback – zpětné braní;
solid – pevný;
solution – řešení;
space – místo;
squeeze – skvíz, uzavření skupiny z vnějšku zpravidla s použitím oběti;
strength – síla;
strike – udeřit;
strong – silný;
suppose – předpokládat;
surround – obklíčit, obklopit;
terrible – hrozný, strašný;
territory – území;
threat – hrozba; *ko* ~ ko hrozba;
throw-in – vhození;
timing – načasování;
top – vršek, horní; ~ *side* horní strana;
trouble – potíře, nesnáze; *be in* ~ být v nesnázích;
try – zkusit, pokusit se;
unable – neschopný;
unconditionally – bezpodmínečně;
unsatisfactory – neuspokojivé, nevyhovující;
upper – horní;
usual – obvyklý;
usually – obvykle;
value – hodnota;
vital – životní; ~ *point* životně důležitý bod;

wall – zeď;
way – způsob;
weak – slabý;
weakness – slabina;
win – vyhrát;

winner – vítěz;
white – bílý; ~ *to play* bílý na tahu;
worse – horší;
wrong – špatný, špatně;

Číslovky

one – jedna;
two – dvě;
three – tři;
four – čtyři;
five – pět;

six – šest;
seven – sedm;
eight – osm;
nine – devět;
ten – deset;

Fráze

Black to play - Černý na tahu

White to play - Bílý na tahu

How should ... - Jak by měl ...

How can Black capture ... - Jak může černý zajmout ...

How does White play to kill the black stones ? - Jak má bílý hrát, aby usmrtil černé kameny

How does Black kill the white stones ? - Jak má černý zabít bílé kameny

II. Japonsko-český výkladový slovník

Výslovnost slov je anglická. tzn. j → dž, ch → č, sh → š, y → j.

- aji** – další možnosti nebo hrozby v pozici, potenciál; ~ *keshi* způsob hry, která ruší aji;
- aki-san-kaku** – prázdný trojúhelník (tvar tří kamenů);
- atari** – kámen nebo skupina kamenů má poslední svobodu;
- atari go** – hra do sebrání prvního zajatce; vhodné pro začátečníky;
- ate** – stejné jako atari;
- atsumi** – silná formace kamenů; síla, zeď;
- basami** – sevření;
- botsugi** – spojení, které vytváří zeď ze tří kamenů;
- boshi** – klobouk, přiklápějící tah;
- byo-yomi** – prodloužení časového limitu při partii na čas;
- dame** – neutrální bod, území nikoho, svoboda;
- damezumari** – nedostatek svobod;
- dango** – tvar knedlíku, pevná masa kamenů, neúčinný tvar;
- de** – tah, který tlačí mezi dva soupeřovy kameny;
- furikawari** – výměna;
- fuseki** – zahájení, úvodní poziční tahy partie;
- geta** – metoda zajmutí soupeřových kamenů - hnízdo(past);
- goban** – hrací deska;
- goke** – misky na kameny (také goki);
- gote** – bez tempa, opak sente; obranná hra;
- guzumi** – dobrý prázdný trojúhelník;
- hamete** – past;
- hane** – ohnutí;
- hasami** – sevření;
- hiki** – stáhnutí;
- hiraki** – šíření od kamene stejné barvy, obvykle po třetí nebo čtvrté řadě;
- honte** – vhodný (patříčný) tah;
- horikomi** – vhození; jeden kámen hraný jako oběť;
- hoshi** – hvězda;
- chuban** – střední hra;
- ichigo-masu** – tesařský úhel;
- iki** – život;
- ikken-tobi** – jednobodové rozšíření;
- insei** – studující na profesionálního hráče;
- ishi** – kámen;
- jigo** – remíza;
- jingasa** – dvojitý prázdný trojúhelník; kameny ve tvaru T;
- joseki** – sled tahů zahráný podle ustáleného pořadí, lokálně korektní posloupnost tahů;
- kado** – roh;
- kageme** – falešné oko;
- kakae** – sevření;
- kakari** – napadení; útok na soupeřův kámen v rohu;
- kake** – stlačení;
- kaketsugi** – spojení zavěšením;
- karami** – rozdělení;
- katachi** – tvar kamenů;
- katatsugi** – pevné spojení;
- katatsuki** – ramenní úder;
- keima** – koňský skok;
- keima-tsugi** – spojení koňským skokem;
- keshi** – zrušení;
- kikashi** – tah vynucující si odpověď;
- kiri** – stříh;
- kiri-chigae** – křížový stříh;
- kiri-nobi** – stříh a pak natažení;
- ko** – pozice s možností opakování, nutno zahrát hrozbu a potom případně brát;
- komi** – kompenzace prvního tahu dávaná bílému;
- komoku** – bod 3-4 v rohu;
- korigatachi** – překoncentrovanost;
- kosumi** – diagonální tah k vlastnímu kamenu;
- me** – oči;
- miai** – rovnocenné body, pokud soupeř zahraje na jeden je nutné hrát na druhý a naopak;
- mokuhazushi** – bod 5-3 v rohu;
- moyo** – velké potenciální území;
- nadare** – lavina;
- nidan-bane** – dvojitě ohnutí;
- nigiri** – losování barvy kamenů;
- niren-sei** – zahájení na dvě hvězdy;
- nozoki** – nakouknutí hrozící stříhem;
- nuki** – zajmutí;
- oba** – velký bod ve fuseki;
- ogeia** – velký koňský skok;
- omoi** – těžký; těžkopádný tvar;
- osae** – blokování;
- oshi** – tlačení;
- ozaru** – opičí skok;

ponnuki – tvar vyniklý sebráním jednoho kamene;
sabaki – výhodný lehký tvar;
san-san – bod 3-3 v rohu;
sandan-bane – trojité ohnutí;
sanren-sei – zahájení tří hvězdy v řadě;
saru-suberi – opičí skok;
sei moku – hvězdy; handicapové body;
seki – lokální remíza, kdo zahraje první prohrává;
semeai – závod o zajmutí;
sensei – učitel;
sente – tempo, možnost volby tahu;
shibori – skvív, uzavření skupiny z vnějšku;
shicho – schody;
shimari – rohová závora;
shinogi – ožívání slabých skupin;
shodan – 1.Dan;

suberi – podpojení;
takamoku – bod 5-4 v rohu;
takefu – bambusové spojení;
tasuki – zahájení se symetrickou hrou do protějších rohů;
tengen – hvězda uprostřed desky;
tenuki – tah mimo aktuální posloupnost, tah na jiné místo;
tesuji – kombinační obrat, obratný taktický tah;
tetchu – železný tah (doslova ocelový sloup);
tsuru no sugomori – čapí hnízdo;
uchikomi – invaze;
uchisugi – přehnaný tah, příliš agresivní nebo odvážný;
wariuchi – invaze oddělující soupeřovy skupiny;
yose – koncovka, závěrečná část hry;

Číslovky

ichi – jedna;
ni – dvě;
san – tři;
shi – čtyři;
go – pět;

roku – šest;
nana – sedm;
hachi – osm;
kjú – devět;
jú – deset;

III. Rusko-český slovník

большой – velký;
борьба – boj, souboj;
вариант – varianta;
глаз – oko;
группа – skupina;
ход – tah; ~ *черных* černý na tahu;
хороший – správný, dobrý;
игрок – hráč;
интересный – zajímavý;
ошибка – chyba;
очко – bod;
погибать – umřít; *белые погибают* bílý umírá;

построение – vytvoření;
потерять – ztratit;
правильный – správný;
решение – řešení;
результат – výsledek;
спуск – sestoupení;
угроза – hrozba;
задача – úloha;
запомнить – zapamatovat si (!);
жертва – oběť;
жизнь – život;

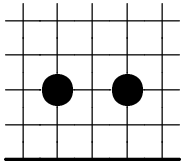
Číslovky

один – jedna;
два – dvě;
три – tři;
четыре – čtyři;
пять – pět;

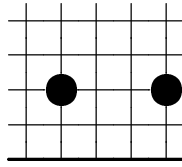
шесть – šest;
сем – sedm;
восем – osm;
девять – devět;
десять – deset;

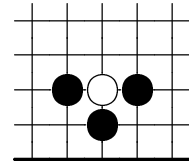
IV. Obrázková příloha

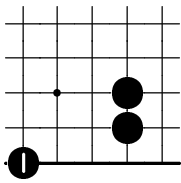
1. Jednobodový skok

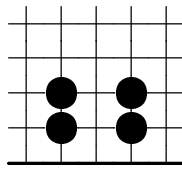
2. Dvoubodový skok

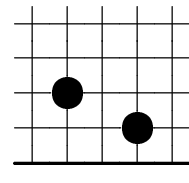
3. Atari

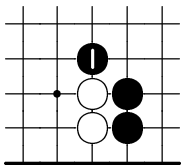
4. Opičí skok

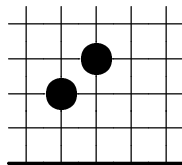
5. Bambusové spojení

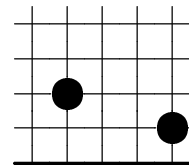
6. Koňský skok

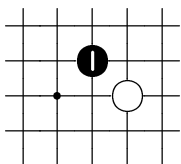
7. Ohnutí

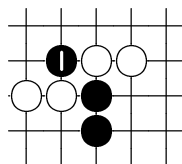
8. Diagonální tah

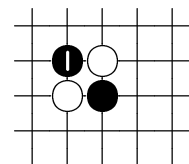
9. Velký koňský skok

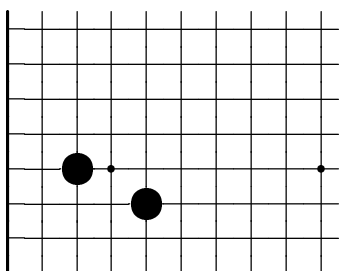
10. Ramenní úder

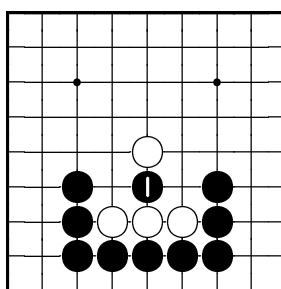
11. Střih

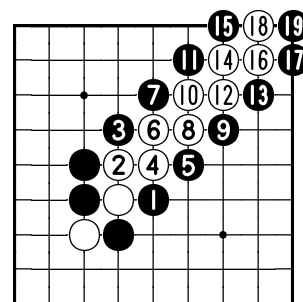
12. Křížový střih

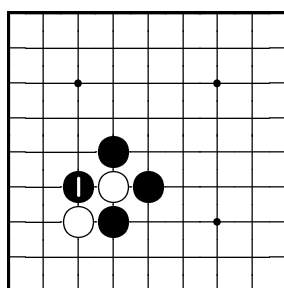
13. Rohová závora

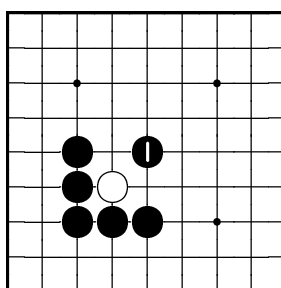
14. Čapí hnízdo

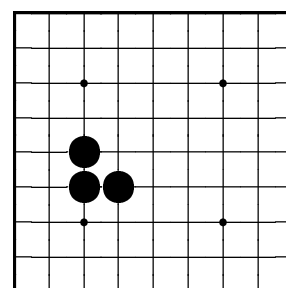
15. Schody

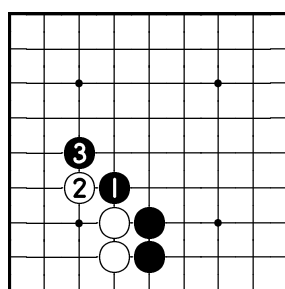
16. Ponnuki

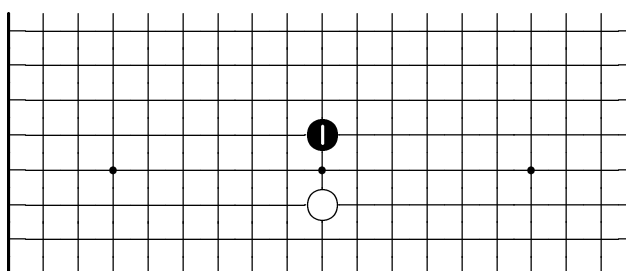
17. Hnízdo

18. Prázdný trojúhelník

19. Dvojité ohnutí

20. Klobouk

Poznámky:

